

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра адміністративного права та процесу факультету №1

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Сучасні доктрини адміністративного
права та процесу» вибіркового компонент
освітньої програми третього рівня вищої освіти

081 Право 081 Law

Вінниця 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 1
Протокол від 09.08.2024 № 9

ПОГОДЖЕНО

Секцією з юридичних дисциплін
Науково-методичної ради ХНУВС
Протокол від 13.08.2024 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри *адміністративного права та процесу*
(протокол від 30.07.2024 № 19)

Розробники:

- 1.Завідувач кафедри адміністративного права та процесу факультету №1,
д.ю.н., професор Салманова О.Ю.
- 2.Доцент кафедри адміністративного права та процесу факультету № 1,
к.ю.н., доцент Яценко В.П.
2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу факультету №1,
д.ю.н., професор Джафарова М.В.

Рецензенти:

1. Учений секретар секретаріату Вченої ради Харківського національного
університету внутрішніх справ, д.ю.н., доцент Невядовський Владислав
Олегович
2. Суддя Держинського районного суду м. Харкова, к.ю.н. Цвіра Д.М.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 14	____08____ (шифр галузі) ____081____ (код спеціальності) _____ третій (освітньо-науковий) ____ (назва СВО)	Навчальний курс ____2____ (номер) Семестр ____3____ (номер) Види контролю: екзамен (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
<div style="display: flex; justify-content: space-between;"> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">денна форма навчання</p> <p>Лекції – <u>28</u>; (години)</p> <p>Семінарські заняття – <u>32</u>; (години)</p> <p>Практичні заняття – ____-____; (години)</p> <p>Лабораторні заняття – ____-____; (години)</p> <p>Самостійна робота – <u>60</u>; (години)</p> <p>Індивідуальні завдання:</p> <p>Курсова робота – ____-____ (кількість; № семестру)</p> <p>Реферати (тощо) – ____-____ (кількість; № семестру)</p> </div> <div style="width: 45%;"> <p style="text-align: center;">заочна форма навчання</p> <p style="text-align: center;">не передбачено</p> </div> </div>		

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 14	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти 081 Право 081 Law доктор філософії	Вибіркова компонента ОНП Компоненти за вибором здобувача вищої освіти (спеціалізація 12.00.07) Навчальний курс - 2 Семестр – 3 Види підсумкового контролю: Екзамен - 3 семестр
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		

денна форма навчання	заочна форма навчання
Лекції – 28 год.; Семінарські заняття – 32 год.; Самостійна робота – 60 год.	НП не передбачено

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: набуття ґрунтовних знань з історії виникнення науки адміністративного права, вивчення проблем формування сучасної доктрини адміністративного права, дослідження проблем теорії адміністративного процесу, формування прикладних навиків та умінь застосовувати набуті знання для проведення власного наукового дослідження, результати якого повинні мати наукову новизну, теоретичне і практичне значення.

Завдання вивчення даного курсу передбачає надання ад'юнктам (аспірантам) ґрунтовних знань з доктринальних положень науки адміністративного права та процесу; ознайомлення з історичними аспектами становлення наукових поглядів про публічне управління, формування та розвитку науки адміністративного права у провідних країнах світу; роз'яснення основних проблем формування сучасної доктрини адміністративного права, її методологічних засад; аналіз концептуальних положень, теорій та учень про адміністративний примус, адміністративну відповідальність, про законність у публічному управлінні та проблеми її забезпечення; концепції службового та поліцейського права; узагальнення наукових поглядів про адміністративно-процедурне право як складової теорії адміністративного права, теорії адміністративного процесу та проблемних питань формування адміністративного процесуального права.

Міждисциплінарні зв'язки: «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу», «Напрями розвитку науки адміністративного права та процесу».

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни, відповідно до вимог освітньої програми третього рівня вищої освіти **081 Право** ад'юнкт (аспірант) повинен

знати:

- історію виникнення науки адміністративного права;
- період становлення наукових поглядів про публічне управління та його правове регулювання;
- передумови трансформації поліцейського права в адміністративне право;
- особливості розвитку науки адміністративного права у провідних країнах світу;
- предмет, метод та систему адміністративного права у вітчизняній правовій доктрині;
- наукові школи адміністративного права в Україні;
- методологічні засади сучасної теорії адміністративного права;

- особливості сучасної науки українського адміністративного права;
- зміст концепції публічної адміністрації в теорії адміністративного права;
- основні положення службового права як складової теорії адміністративного права;
- положення концепції адміністративних актів як провідної форми публічного управління;
- сучасне розуміння сутності адміністративного примусу та його місця в теорії адміністративного права;
- основні положення теорії адміністративної відповідальності;
- сучасні тенденції розвитку адміністративної процедури і адміністративного процесу;
- зміст сучасних учень про законність у публічному управлінні;
- основні складові концепції службового права;
- стан і напрями досліджень проблем публічного управління соціально-культурною сферою;
- проблеми формування концепції поліцейського права;
- особливості формування теорії адміністративного процесу та адміністративного процесуального права;
- вчення про адміністративні суди як провідних суб'єктів адміністративного процесу;
- основні положення концепції суб'єктів владних повноважень та дослідження статусу інших учасників адміністративного процесу;
- наукові погляди на дослідження особливостей судового розгляду адміністративних справ;

вміти:

- використовувати знання з історії виникнення науки адміністративного права, закономірностей її розвитку для проведення власного наукового дослідження;
- формулювати наукові проблеми і робочі гіпотези формування сучасної доктрини адміністративного права, що передбачає глибоке осмислення наявних та створення нових цілісних знань;
- формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації;
- вести аргументований діалог під час наукових і ділових дискусій, публічних виступів щодо концептуальних положень науки адміністративного права та процесу.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність

Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі адміністративного права і процесу, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням

		інновацій в практично-перетворювальну діяльність.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів і явищ.
	ЗК-3	Здатність бачити поліваріативність підходів до розв'язання сформульованої проблеми, а також сформувати алгоритм її вирішення.
	ЗК-4	Здатність застосовувати отримані знання під час наукового пошуку і у практичних ситуаціях.
	ЗК-9	Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї.
	ЗК-10	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК-11	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
	ЗК-12	Здатність працювати в міжнародних наукових проектах.
	ЗК-13	Здатність розробляти наукові проекти та управляти їх реалізацією.
	ЗК-15	Здатність оцінювати результати наукових досліджень інших науковців за об'єктивними критеріями.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК-4	Формування концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток системи адміністративного права та процесу та правозастосування в Україні.
	СК-6	Формування навичок проведення порівняльно-правових досліджень окремих інститутів адміністративного права.
	СК-8	Формування умінь застосовувати традиційні та новітні методи й інструменти наукового пошуку.
	СК-9	Формування навичок застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
	СК-10	Формування умінь ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення адміністративно-правових норм, а також знання практики їх застосування.
	СК-11	Формування умінь критично оцінювати результати наукових пошуків, інноваційний характер одержаних результатів і на цій основі підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи безперервний саморозвиток та самовдосконалення.

	СК-13	Формування умінь і навичок доносити до фахівців і нефахівців у сфері адміністративного права і процесу інформацію про ідеї, проблеми, ухвалені рішення, досвід та аргументації; відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.
	СК-14	Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на адміністративно-правові відносини.
	СК-15	Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та умотивованості.

1. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. «Методологічні засади сучасної теорії адміністративного права».

Наукові дискусії про предмет та систему адміністративного права. Місце адміністративного права в галузевій класифікації правової системи. Публічний та приватний аспекти адміністративного права. Система українського адміністративного права. Сучасні системи зарубіжного адміністративного права. Розвиток наукових поглядів на принципи адміністративного права. Співвідношення загальних принципів права з принципами адміністративного права. Поняття і зміст предмета адміністративного права України (традиційне розуміння предмета адміністративного права України). Види суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного адміністративного права.

Методологічні принципи правотворчої діяльності суб'єктів публічної адміністрації, а також практичне їх застосування в сучасних умовах. Моделі розвитку сучасної теорії адміністративного права.

Адміністративна реформа в Україні: загальна характеристика. Реформа адміністративного права. Реформа адміністративного законодавства. Система адміністративного права та її основні характеристики. Чинники, що впливають на утворення системи адміністративного права та формування її змісту. Концептуальні підходи до формування сучасної доктрини адміністративного права.

ТЕМА № 2. «Наука українського адміністративного права».

Гене́за науки адміністративного права та процесу. Передумови трансформації поліцейського права в адміністративне. Перехід владовідносин до правовідносин як основа розвитку адміністративного права. Реформа 60-70 рр. XIX століття та звуження компетенції поліції на користь органів місцевого самоврядування та їх роль у становленні адміністративного права.

Виникнення науки адміністративного права в європейських країнах та роль окремих представників наукової думки у її формуванні. Соціальні, економічні та державно-правові передумови виникнення адміністративного права в країнах Західної Європи.

Становлення науки адміністративного права на українських землях. Предмет і метод адміністративного права у їх історичному розвитку. Система адміністративного права та еволюція наукових поглядів на її зміст. Система джерел адміністративного права в їх історичній ретроспективі. Історія кодифікації адміністративного права.

Наукові школи адміністративного права

Проблеми координації наукових досліджень адміністративно-правових явищ.

ТЕМА № 3. «Концепція публічної адміністрації в теорії адміністративного права».

Виконавча влада як об'єкт адміністративно-правового дослідження. Поняття та основні види органів виконавчої влади. Президент України і виконавча влада. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації державної влади.

Формування концепції публічної адміністрації та її значення в теорії адміністративного права. Поняття та сучасний стан публічної адміністрації. Співвідношення понять «публічна адміністрація», «центральні органи виконавчої влади» та «місцеві органи виконавчої влади» в Україні. Відносини публічної адміністрації із приватними особами.

Наукові погляди на систему та правовий статус суб'єктів публічної адміністрації. Система та правовий статус центральних органів виконавчої влади. Система та правовий статус місцевих органів виконавчої влади. Правовий статус приватних осіб як суб'єктів публічної адміністрації.

ТЕМА № 4. «Основні положення службового права як складової теорії адміністративного права».

Проблеми визначення співвідношення публічно-правового і приватно-правового регулювання публічної служби

Перспективи розвитку вчень про публічну службу. Поняття сутність публічної служби. Дослідження правового регулювання проходження публічної служби. Вивчення особливостей публічної служби країн Європейського Союзу. Розвиток теорії адміністративних послуг як основи взаємовідносин виконавчої влади з приватними особами. Поняття та загальна характеристика адміністративних послуг. Класифікація адміністративних послуг. Принципи надання адміністративних послуг. Нормативна основа надання адміністративних послуг. Державні службовці у системі вчень про суб'єктів адміністративного права.

Наукові розробки проблем правового регулювання стимулювання праці та відповідальності службовців публічної служби.

ТЕМА № 5. «Формування концепції правових актів як провідної форми публічного управління».

Основні положення концепції правових актів. Сутність та юридична природа правових актів.

Теоретичні підходи до розуміння видів адміністративних актів. Адміністративно-юрисдикційні акти у системі адміністративних актів.

Концептуальні положення процедури видання правових актів, їх зміни та скасування. Правове регулювання процедури видання правових актів. Загальна характеристика процедури видання адміністративних актів. Розвиток процедури оскарження адміністративних актів в адміністративному порядку.

Дослідження проблем чинності та виконання адміністративних актів.

ТЕМА № 6. «Теорія адміністративно-деліктного права».

Основні положення теорії адміністративно-деліктного права

Дослідження підстав та змісту адміністративної відповідальності. Аналіз поняття адміністративної відповідальності в сучасній правовій системі. Наукова доктрина реформування норм адміністративного законодавства в сфері адміністративної відповідальності. Концептуальні підходи до формулювання принципів адміністративної відповідальності. Питання наукового перегляду адміністративних стягнень. Правовий аналіз доцільності запровадження інституту кримінальних проступків у правову систему. Теоретичні погляди науковців на адміністративну відповідальність юридичних осіб.

Формування адміністративної деліктології. Поняття адміністративної деліктології як однієї із складових групи адміністративно-правових наук, її предмет, методи та завдання. Адміністративна деліктність, її ознаки. Детермінанти (причини) протиправної поведінки правопорушника. Система профілактичних заходів - елемент адміністративно-правового запобігання адміністративному делікту. Адміністративно-деліктне законодавство: зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні. Концепція комплексної боротьби органів поліції з адміністративними деліктами.

Розробка проблем провадження в справах про адміністративні правопорушення.

ТЕМА № 7. «Адміністративно-процедурне право як складова теорії адміністративного права».

Адміністративна процедура і адміністративний процес: сучасні тенденції у розумінні правових явищ. Співвідношення понять «адміністративна процедура» та адміністративне провадження». Принципи адміністративних процедур. Класифікація адміністративних процедур. Стадії адміністративних процедур.

Наукові обґрунтування доцільності та шляхів систематизації адміністративно-процедурного законодавства.

Дослідження окремих адміністративних процедур (проваджень). Реєстраційне та ліцензійне провадження. Юрисдикційні та неюрисдикційні провадження. Провадження із розгляду пропозицій і заяв громадян;

провадження із надання адміністративних послуг; виконавче провадження; реєстраційно-дозвільні провадження; установчі провадження; контрольно-наглядові провадження; провадження в справах про приватизацію державного майна; провадження у земельних, екологічних, фінансово-бюджетних, податкових та інших справах; провадження в справах про адміністративні правопорушення; провадження із розгляду скарг громадян.

ТЕМА № 8. «Теорія адміністративних послуг».

Основні положення теорії адміністративних послуг. Визначення та використання поняття «послуги». Юридичний зміст адміністративних послуг. Правове регулювання надання органами публічної адміністрації адміністративних послуг. Ознаки адміністративних послуг. Сфери суспільних відносин, в яких адміністративні послуги не надаються. Види адміністративних послуг.

Дослідження правового статусу учасників відносин щодо надання адміністративних послуг. Визначення суб'єкта звернення. Визначення суб'єкта надання адміністративної послуги. Права суб'єктів звернення. Вимоги щодо якості надання адміністративних послуг. Зобов'язання суб'єктів надання адміністративних послуг. Визначення поняття центра надання адміністративних послуг, порядок його утворення. Поняття, завдання, основні повноваження адміністратора.

Розробка процедурних проблем надання адміністративних послуг. Зміст інформаційної та технологічної картки адміністративних послуг. Порядок та строки надання адміністративних послуг. Документи, які суб'єкт звернення подає для отримання адміністративної послуги. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг.

ТЕМА № 9. «Вчення про законність у публічному управлінні та проблеми її забезпечення».

Зміст сучасних вчень про законність у публічному управлінні. Поняття законності у публічному управлінні. Зміст забезпечення законності у публічному управлінні.

Контроль і нагляд у публічному управлінні та їх адміністративно-правові дослідження. Поняття та види контролю, критерії розподілу контролю на види. Види державного контролю. Прокурорський нагляд та функції прокуратури. Поняття адміністративного оскарження. Загальний порядок адміністративного оскарження.

Обґрунтування підвищення ролі громадянського суспільства у забезпеченні законності в публічному управлінні. Види недержавного контролю в публічному управлінні.

ТЕМА № 10. «Проблеми формування Особливого адміністративного права».

Проблеми визначення структури та змісту Особливого адміністративного права. Загальні засади побудови структури Особливого адміністративного права: адміністративно-правові засади міжгалузевого управління;

адміністративно-правові засади управління економікою; адміністративно-правові засади управління соціально-культурною сферою; адміністративно-правові засади управління адміністративно-політичною діяльністю. Правове регулювання примірного переліку та опису предметних напрямів досліджень в межах спеціальності 081 – «Право».

Проблеми формування окремих підгалузей у структурі Особливого адміністративного права. Спірні питання виокремлення окремих підгалузей у структурі Особливого адміністративного права.

Основні положення концепції поліцейського права. Структура поліцейського права. Об'єкти поліцейської охорони. Суб'єкти поліцейської діяльності. Наукові дослідження проблем забезпечення публічного порядку і безпеки. Виникнення поліції і характер «поліцейської держави». Доктринальні позиції окремих науковців на забезпечення публічного порядку і безпеки. Обґрунтування доцільності формування концепції поліцейського права. Генеза та еволюція поліцейського права у контексті формування буржуазної парадигми діяльності поліції. Фундаментальні юридичні концепції поліцейської діяльності. Проблеми визначення структури та змісту поліцейського права. Становлення та сутність наукових засад поліцейського права. Особливості рецепції класичних концепцій поліцейського права в українській адміністративно-правовій науці.

ТЕМА № 11. «Формування теорії адміністративного процесу та адміністративного процесуального права».

Переосмислення сутності адміністративного процесу – від адміністративної діяльності до форми здійснення адміністративного судочинства. Поняття та структура адміністративного процесу. Поняття й особливості завдань адміністративного судочинства. Співвідношення адміністративного процесу з адміністративним судочинством.

Проблеми формування адміністративного процесуального права – нової галузі права і науки. Адміністративне процесуальне право як самостійна галузь права. Соціальне призначення адміністративного процесуального права. Предмет, метод, система та принципи адміністративного процесуального права. Особливості та структура адміністративних процесуальних правовідносин.

Визначення місця адміністративного процесуального права серед інших галузей права. Зв'язок адміністративного процесуального права з адміністративним правом України. Взаємодія адміністративного процесуального права з іншими процесуальними галузями права: господарське процесуальне право, цивільне процесуальне право; кримінальне процесуальне право.

ТЕМА № 12. «Вчення про адміністративні суди як провідних суб'єктів адміністративного процесу».

Дослідження системи та правового статусу адміністративних судів. Формування системи адміністративних судів та її сучасний стан. Місце адміністративних судів у національній судовій системі. Особливості

територіальності, інстанційності та спеціалізації як принципів побудови системи судів загальної юрисдикції в діяльності адміністративних судів. Правові засади діяльності адміністративних судів.

Науковий аналіз проблем визначення підвідомчості та підсудності справ адміністративним судам. Підвідомчість адміністративних судів щодо вирішення публічно-правових спорів. Проблеми розмежування підвідомчості адміністративних судів з іншими судовими органами. Характеристика публічно-правових спорів, що підвідомчі адміністративним судам. Поняття та значення підсудності адміністративних справ. Характеристика окремих видів підсудності адміністративних справ. Значення інстанційної підсудності. Поняття, особливості та види предметної й територіальної підсудності адміністративних справ. Підсудність кількох пов'язаних між собою вимог.

Розробки особливостей і порядку постановлення адміністративними судами судових рішень. Поняття, значення та види судових рішень адміністративних судів. Вимоги, яким мають відповідати судові рішення адміністративних судів. Процесуальний порядок ухвалення та зміст постанов адміністративних судів. Ухвали адміністративних судів: поняття, структура й особливості постановлення.

ТЕМА № 13. «Концепція суб'єктів владних повноважень та дослідження статусу інших учасників адміністративного процесу».

З'ясування сутності та видів суб'єктів владних повноважень, їх місця в адміністративному процесі. Суб'єкти владних повноважень як учасники судового адміністративного процесу. Концепція суб'єктів владних повноважень та дослідження статусу інших учасників адміністративного процесу. Ознаки суб'єктів владних повноважень як учасників судового адміністративного процесу. Види суб'єктів владних повноважень, їх особливості та місце в судовому адміністративному процесі.

Дослідження правового статусу сторін в адміністративному процесі. Адміністративна процесуальна правосуб'єктність як загальна передумова участі в адміністративному судовому процесі. Визначення процесуального статусу сторін в судовому адміністративному процесі.

Визначення та класифікація інших учасників адміністративного процесу. Особливості учасників судового адміністративного процесу, які представляють та захищають інтереси інших осіб. Особливості учасників судового адміністративного процесу, які сприяють розгляду адміністративної справи.

ТЕМА № 14. «Наукові дослідження особливостей судового розгляду адміністративних справ, перегляду та виконання рішень адміністративних судів».

Дослідження особливостей судового розгляду адміністративних справ. Особливості звернення до адміністративного суду та відкриття провадження в адміністративній справі. Сучасні дослідження особливостей підготовчого провадження та судового розгляду адміністративних справ.

Науковий аналіз підстав та видів перегляду рішень адміністративних судів. Апеляційне та касаційне провадження в системі адміністративно-процесуальних стадій.

З'ясування проблем виконання рішень адміністративних судів.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1: <i>Методологічні засади сучасної теорії адміністративного права</i>	8	2	2	-	-	4	екзамен
Тема № 2: <i>Наука українського адміністративного права</i>	8	2	2	-	-	4	
Тема № 3: <i>Концепція публічної адміністрації в теорії адміністративного права</i>	8	2	2	-	-	4	
Тема № 4: <i>Основні положення службового права як складової теорії адміністративного права</i>	8	2	2	-	-	4	
Тема № 5: <i>Формування концепції правових актів як провідної форми публічного управління</i>	8	2	2	-	-	4	
Тема № 6: <i>Теорія адміністративно-деліктного права</i>	10	2	4	-	-	4	
Тема № 7: <i>Адміністративно-процедурне право як складова теорії адміністративного права</i>	12	2	4	-	-	6	
Тема № 8: <i>Теорія адміністративних послуг</i>	8	2	2	-	-	4	
Тема № 9: <i>Вчення про законність у публічному управлінні та проблеми її забезпечення</i>	8	2	2	-	-	4	
Тема № 10: <i>Проблеми формування Особливого адміністративного права</i>	10	2	2	-	-	6	
Тема № 11: <i>Формування теорії адміністративного процесу та адміністративного процесуального права</i>	8	2	2	-	-	4	
Тема № 12: <i>Вчення про адміністративні суди як провідних суб'єктів адміністративного процесу</i>	8	2	2	-	-	4	

Тема № 13: Концепція суб'єктів владних повноважень та дослідження статусу інших учасників адміністративного процесу	8	2	2	-	-	4
Тема № 14: Наукові дослідження особливостей судового розгляду адміністративних справ, перегляду та виконання рішень адміністративних судів	8	2	2	-	-	4
Всього за семестр	120	28	32	-	-	60

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (заочна форма навчання)

Навчальними планами не передбачено.

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література:
Тема № 1 «Методологічні засади сучасної теорії адміністративного права»	
1. Система українського адміністративного права. 2. Сучасні системи зарубіжного адміністративного права. 3. Реформа адміністративного права. Реформа адміністративного законодавства.	[1, С. 11-44; 2, С. 12-34; 3, С. 103-233; 8, С.112-145; 18, С. 113-153].
Тема № 2 «Наука українського адміністративного права»	
1. Передумови трансформації поліцейського права в адміністративне 2. Виникнення науки адміністративного права в європейських країнах та роль окремих представників наукової думки у її формуванні 3. Становлення науки адміністративного права на українських землях	[2, С. 43-67; 8, С. 189-242; 18, С. 203-233; 30, С. 177-218; 23; 28].
Тема № 3 «Концепція публічної адміністрації в теорії адміністративного права»	
1. Виконавча влада як об'єкт адміністративно-правового дослідження 2. Формування концепції публічної адміністрації та її значення в теорії адміністративного права 3. Наукові погляди на систему та правовий статус суб'єктів публічної адміністрації	[1; 6, С. 189-242; 16, С. 203-233; 20, С.177-218; 23; 34; 45, С. 20-24].
Тема № 4 «Основні положення службового права як складової теорії адміністративного права»	
1. Проблеми визначення співвідношення публічно-правового і приватноправового регулювання публічної служби 2. Дослідження правового регулювання проходження публічної служби 3. Наукові розробки проблем правового регулювання стимулювання праці та відповідальності службовців публічної служби	[1, С. 123-175; 5, С. 345-367; 20, С. 119-122; 21, С. 276-302; 56, 66].
Тема № 5 «Формування концепції адміністративних актів як провідної форми публічного управління»	

<ul style="list-style-type: none"> 1. Основні положення концепції правових актів публічного управління, їх сутність та юридична природа. Теоретичні підходи до розуміння видів правових актів 2. Нормативні та адміністративні акти публічного управління. Адміністративно-юрисдикційні акти у системі адміністративних актів 3. Підготовка та прийняття правових актів органів публічного управління як вид процедурної діяльності 	[2, С. 168-190; 3, С. 170-192; 10, С. 129-170; 16; 48; 59-60].
Тема № 6 «Теорія адміністративно-деліктного права»	
<ul style="list-style-type: none"> 1. Основні положення теорії адміністративної відповідальності 2. Дослідження підстав та процедур адміністративної відповідальності 3. Формування адміністративної деліктології 4. Розробка проблем провадження в справах про адміністративні правопорушення 	[1; 3, С. 189-242; 9, С. 203-233; 10, С. 177-218; 11; 15; 20].
Тема № 7 «Адміністративно-процедурне право як складова теорії адміністративного права»	
<ul style="list-style-type: none"> 1. Адміністративна процедура і адміністративний процес: сучасні тенденції у розумінні правових явищ 2. Наукові обґрунтування доцільності та шляхів систематизації адміністративно-процедурного законодавства 3. Дослідження окремих адміністративних процедур (проваджень) 	[2, С. 190-200; 18, С. 189-242; 19, С. 203-233; 20, С.177-218; 58-68].
Тема № 8 «Теорія адміністративних послуг»	
<ul style="list-style-type: none"> 1. Юридичний зміст адміністративних послуг 2. Правовий статус учасників надання адміністративних послуг 3. Процедурні проблеми надання адміністративних послуг 	[7, С. 392-415; 9, С. 203-233; 21, С. 477-518; 23; 47; 49; 61-66].
Тема № 9 «Вчення про законність у публічному управлінні та проблеми її забезпечення»	
<ul style="list-style-type: none"> 1. Зміст забезпечення законності у публічному управлінні 2. Поняття та види контролю, критерії розподілу контролю на види 3. Види недержавного контролю в публічному управлінні 	[8, С. 306-326, 345-367; 10, С. 119-122; 11, С. 276-302; 62-64].
Тема № 10 «Проблеми формування Особливого адміністративного права»	
<ul style="list-style-type: none"> 1. Загальні засади побудови структури Особливого адміністративного права 2. Наукові дослідження проблем забезпечення публічного порядку і безпеки 3. Проблеми визначення структури та змісту поліцейського права 	[2, С. 230-234; 7, С. 189-242; 9, С. 203-233; 11, С. 177-218; 16; 25; 27, С. 20-24].
Тема № 11 «Формування теорії адміністративного процесу та адміністративного процесуального права»	
<ul style="list-style-type: none"> 1. Переосмислення сутності адміністративного процесу – від адміністративної діяльності до форми здійснення адміністративного судочинства 2. Проблеми формування адміністративного процесуального права – нової галузі права і науки 3. Визначення місця адміністративного процесуального права серед інших галузей права 	[1, С. 179-190; 2, С.124-189; 7, С. 192-215; 10, С. 203-233; 13, 19; 28; 61-66].

Тема № 12 «Вчення про адміністративні суди як провідних суб'єктів адміністративного процесу»		
<div>1. Дослідження системи та правового статусу адміністративних судів</div> <div>2. Науковий аналіз проблем визначення підвідомчості та підсудності справ адміністративним судам</div> <div>3. Розробки особливостей та порядку постановлення адміністративними судами судових рішень</div>	[1; 48, С. 189-242; 49, С. 203-233; 50, С.177-218; 61-68].	
Тема № 13 «Концепція суб'єктів владних повноважень та дослідження статусу інших учасників адміністративного процесу»		
<div>1. З'ясування сутності та видів суб'єктів владних повноважень, їх місця в адміністративному процесі</div> <div>2. Дослідження правового статусу сторін в адміністративному процесі</div> <div>3. Визначення видів та статусу інших учасників адміністративного процесу</div>	[1, С. 129-139; 8, С. 189-242; 9, С. 203-233; 10, С.177-218; 64; 68].	
Тема № 14 «Наукові дослідження особливостей судового розгляду адміністративних справ, перегляду та виконання рішень адміністративних судів»		
<div>1. Дослідження особливостей судового розгляду адміністративних справ</div> <div>2. Науковий аналіз підстав та видів перегляду рішень адміністративних судів</div> <div>3. З'ясування проблем виконання рішень адміністративних судів</div>	[9; 10; 17, С. 192-215; 19; 23; 25; 28; 52; 64].	

5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

5.1.1. Теми рефератів

Навчальними планами не передбачено.

5.1.2. Теми курсових робіт

Навчальними планами не передбачено.

5.1.3. Теми наукових робіт (наукових доповідей, виступів)

1. Формування і розвиток теорії поліцейського права у XVIII-XIX століттях.
2. Наукові школи поліцейського права в країнах Західної Європи.
3. Передумови трансформації поліцейського права в адміністративне.
4. Реформа 60-70 рр. XIX століття та звуження компетенції поліції на користь органів місцевого самоврядування та їх роль у становленні адміністративного права.
5. Виникнення науки адміністративного права в європейських країнах та роль окремих представників наукової думки у її формуванні.
6. Соціальні, економічні та державно-правові передумови виникнення адміністративного права в країнах Західної Європи.
7. Становлення науки адміністративного права на українських землях.
8. Предмет і метод адміністративного права у їх історичному розвитку.

9. Система адміністративного права та еволюція наукових поглядів на її зміст.
10. Історія кодифікації адміністративного права.
11. Наука адміністративного права у країнах з континентальною системою права.
12. Поняття адміністративного права Німеччини та його поділ на загальне і особливе адміністративне право.
13. Моделі адміністративних реформ в країнах Європи.
14. Наукові дискусії про предмет та систему адміністративного права.
15. Публічний та приватний аспекти адміністративного права.
16. Система українського адміністративного права.
17. Сучасні системи зарубіжного адміністративного права.
18. Розвиток наукових поглядів на принципи адміністративного права.
19. Співвідношення загальних принципів права з принципами адміністративного права.
20. Поняття і зміст предмета адміністративного права України (традиційне розуміння предмета адміністративного права України).
21. Види суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного адміністративного права.
22. Адміністративна реформа в Україні: загальна характеристика.
23. Реформа адміністративного права.
24. Реформа адміністративного законодавства.
25. Система адміністративного права та її основні характеристики.
26. Виконавча влада як об'єкт адміністративно-правового дослідження.
27. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації державної влади.
28. Формування концепції публічної адміністрації та її значення в теорії адміністративного права.
29. Поняття та сучасний стан публічної адміністрації.
30. Наукові погляди на систему та правовий статус суб'єктів публічної адміністрації.
31. Правовий статус приватних осіб як суб'єктів публічної адміністрації.
32. Проблеми визначення співвідношення публічно-правового і приватно-правового регулювання публічної служби
33. Перспективи розвитку вчень про публічну службу.
34. Дослідження правового регулювання проходження публічної служби.
35. Вивчення особливостей публічної служби країн Європейського Союзу.
36. Розвиток теорії адміністративних послуг як основи взаємовідносин виконавчої влади з приватними особами.
37. Державні службовці у системі вчень про суб'єктів адміністративного права.
38. Наукові розробки проблем правового регулювання стимулювання праці та відповідальності службовців публічної служби.
39. Наукові дослідження проблем забезпечення публічного порядку і безпеки. Виникнення поліції і характер «поліцейської держави».
40. Фундаментальні юридичні концепції поліцейської діяльності.

6. Методи навчання

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни «Сучасні доктрини адміністративного права та процесу» проводяться у вигляді лекційних та семінарських занять за допомогою наступних методів навчання у вищій школі: *пояснювально-ілюстративний; репродуктивний метод (відтворення); метод проблемного викладу, евристичний, дискусійний методи тощо.*

Лекційні заняття проводяться у класичній формі. Семінарські заняття передбачають теоретичний розгляд матеріалів, обговорення, заслуховування наукових доповідей по актуальним питанням теми заняття тощо.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (3 семестр).

Контрольні питання:

1. Наукові дискусії про предмет та систему адміністративного права.
2. Публічний та приватний аспекти адміністративного права.
3. Система українського адміністративного права.
4. Сучасні системи зарубіжного адміністративного права.
5. Розвиток наукових поглядів на принципи адміністративного права.
6. Поняття і зміст предмета адміністративного права України (традиційне розуміння предмета адміністративного права України).
7. Види суспільних відносин, що входять до предмета правового регулювання сучасного адміністративного права.
8. Моделі розвитку сучасної теорії адміністративного права.
9. Адміністративна реформа в Україні: загальна характеристика.
10. Реформа адміністративного права. Реформа адміністративного законодавства.
11. Система адміністративного права та її основні характеристики.
12. Чинники, що впливають на утворення системи адміністративного права та формування її змісту.
13. Концептуальні підходи до формування сучасної доктрини адміністративного права.
14. Генеза науки адміністративного права та процесу.
15. Передумови трансформації поліцейського права в адміністративне.
16. Перехід владовідносин до правовідносин як основа розвитку адміністративного права.
17. Виникнення науки адміністративного права в європейських країнах та роль окремих представників наукової думки у її формуванні.
18. Становлення науки адміністративного права на українських землях.
19. Предмет і метод адміністративного права у їх історичному розвитку.
20. Система адміністративного права та еволюція наукових поглядів на її зміст.
21. Система джерел адміністративного права в їх історичній ретроспективі.
22. Історія кодифікації адміністративного права.

23. Наукові школи адміністративного права.
24. Виконавча влада як об'єкт адміністративно-правового дослідження.
25. Поняття та основні види органів виконавчої влади.
26. Місцеве самоврядування в контексті децентралізації державної влади.
27. Формування концепції публічної адміністрації та її значення в теорії адміністративного права.
28. Поняття та сучасний стан публічної адміністрації.
29. Співвідношення понять «публічна адміністрація», «центральні органи виконавчої влади» та «місцеві органи виконавчої влади» в Україні.
30. Відносини публічної адміністрації із приватними особами.
31. Наукові погляди на систему та правовий статус суб'єктів публічної адміністрації.
32. Система та правовий статус центральних органів виконавчої влади.
33. Система та правовий статус місцевих органів виконавчої влади.
34. Перспективи розвитку вчень про публічну службу.
35. Поняття та сутність пблічної служби.
36. Дослідження правового регулювання проходження публічної служби.
37. Вивчення особливостей публічної служби країн Європейського Союзу.
38. Розвиток теорії адміністративних послуг як основи взаємовідносин виконавчої влади з приватними особами.
39. Поняття та загальна характеристика адміністративних послуг.
40. Класифікація адміністративних послуг. Принципи надання адміністративних послуг.
41. Нормативна основа надання адміністративних послуг.
42. Державні службовці у системі вчень про суб'єктів адміністративного права.
43. Наукові розробки проблем правового регулювання стимулювання праці та відповідальності службовців публічної служби.
44. Види відповідальності державних службовців.
45. Основні положення концепції правових актів. Сутність та юридична природа правових актів.
46. Теоретичні підходи до розуміння видів адміністративних актів.
47. Адміністративно-юрисдикційні акти у системі адміністративних актів.
48. Концептуальні положення процедури видання правових актів, їх зміни та скасування.
49. Загальна характеристика процедури видання адміністративних актів.
50. Розвиток процедури оскарження адміністративних актів в адміністративному порядку.
51. Дослідження проблем чинності та виконання адміністративних актів.
52. Основні положення теорії адміністративно-деліктного права.
53. Дослідження підстав та змісту адміністративної відповідальності.
54. Аналіз поняття адміністративної відповідальності в сучасній правовій системі.
55. Наукова доктрина реформування норм адміністративного законодавства в сфері адміністративної відповідальності.
56. Концептуальні підходи до формулювання принципів адміністративної

відповідальності.

57. Теоретичні погляди науковців на адміністративну відповідальність юридичних осіб.

58. Формування адміністративної деліктології.

59. Поняття адміністративної деліктології як однієї із складових групи адміністративно-правових наук, її предмет, методи та завдання.

60. Адміністративна деліктність, її ознаки.

61. Детермінанти (причини) протиправної поведінки правопорушника.

62. Система профілактичних заходів - елемент адміністративно-правового запобігання адміністративному делікту.

63. Адміністративно-деліктне законодавство: зарубіжний досвід та пропозиції реформування в Україні.

64. Концепція комплексної боротьби органів поліції з адміністративними деліктами.

65. Розробка проблем провадження в справах про адміністративні правопорушення.

66. Правовий статус учасників провадження в справах про адміністративні правопорушення.

67. Докази в справі про адміністративне правопорушення, їх джерела та оцінка.

68. Стадії провадження в справах про адміністративні правопорушення.

69. Адміністративна процедура і адміністративний процес: сучасні тенденції у розумінні правових явищ.

70. Співвідношення понять «адміністративна процедура» та адміністративне провадження». Принципи адміністративних процедур.

71. Класифікація та стадії адміністративних процедур.

72. Наукові обґрунтування доцільності та шляхів систематизації адміністративно-процедурного законодавства.

73. Дослідження окремих адміністративних процедур (проваджень).

74. Юрисдикційні та неюрисдикційні провадження.

75. Провадження із розгляду пропозицій і заяв громадян.

76. Провадження із надання адміністративних послуг.

77. Виконавче провадження.

78. Реєстраційно-дозвільні провадження.

79. Контрольно-наглядові провадження.

80. Провадження в справах про адміністративні правопорушення.

81. Провадження із розгляду скарг громадян.

82. Основні положення теорії адміністративних послуг. Визначення та використання поняття «послуги».

83. Правове регулювання надання органами публічної адміністрації адміністративних послуг.

84. Юридичний зміст адміністративних послуг, їх ознаки.

85. Види адміністративних послуг.

86. Дослідження правового статусу учасників відносин щодо надання адміністративних послуг.

87. Визначення суб'єкта звернення. Права суб'єктів звернення.

88. Визначення суб'єкта надання адміністративної послуги.
89. Вимоги щодо якості надання адміністративних послуг.
90. Зобов'язання суб'єктів надання адміністративних послуг.
91. Визначення поняття центра надання адміністративних послуг, порядок його утворення.
92. Поняття, завдання, основні повноваження адміністратора.
93. Розробка процедурних проблем надання адміністративних послуг.
94. Порядок та строки надання адміністративних послуг.
95. Документи, які суб'єкт звернення подає для отримання адміністративної послуги.
96. Відповідальність за порушення вимог законодавства у сфері надання адміністративних послуг.
97. Зміст сучасних учень про законність у публічному управлінні.
98. Поняття законності у публічному управлінні.
99. Контроль і нагляд у публічному управлінні та їх адміністративно-правові дослідження.
100. Поняття та види контролю, критерії розподілу контролю на види.
101. Види державного контролю.
102. Прокурорський нагляд та функції прокуратури.
103. Поняття адміністративного оскарження. Загальний порядок адміністративного оскарження.
104. Види недержавного контролю в публічному управлінні.
105. Проблеми визначення структури та змісту Особливого адміністративного права.
106. Проблеми формування окремих підгалузей у структурі Особливого адміністративного права. Спірні питання виокремлення окремих підгалузей у структурі Особливого адміністративного права.
107. Основні положення концепції поліцейського права.
108. Об'єкти поліцейської охорони. Суб'єкти поліцейської діяльності.
109. Переосмислення сутності адміністративного процесу – від адміністративної діяльності до форми здійснення адміністративного судочинства.
110. Поняття та структура адміністративного процесу.
111. Поняття й особливості завдань адміністративного судочинства.
112. Адміністративне процесуальне право як самостійна галузь права.
113. Предмет, метод, система та принципи адміністративного процесуального права.
114. Особливості та структура адміністративних процесуальних правовідносин.
115. Зв'язок адміністративного процесуального права з адміністративним правом України.
116. Взаємодія адміністративного процесуального права з іншими процесуальними галузями права: господарське процесуальне право, цивільне процесуальне право; кримінальне процесуальне право.
117. Дослідження системи та правового статусу адміністративних судів.
118. Місце адміністративних судів у національній судовій системі.

119. Правові засади діяльності адміністративних судів.
120. Підвідомчість адміністративних судів щодо вирішення публічно-правових спорів.
121. Характеристика публічно-правових спорів, що підвідомчі адміністративним судам.
122. Поняття та значення підсудності адміністративних справ.
123. Характеристика окремих видів підсудності адміністративних справ.
124. Значення інстанційної підсудності.
125. Поняття, особливості та види предметної й територіальної підсудності адміністративних справ.
126. Поняття, значення та види судових рішень адміністративних судів.
127. Вимоги, яким мають відповідати судові рішення адміністративних судів.
128. Суб'єкти владних повноважень як учасники судового адміністративного процесу.
129. Види суб'єктів владних повноважень, їх особливості та місце в судовому адміністративному процесі.
130. Дослідження правового статусу сторін в адміністративному процесі.
131. Визначення та класифікація інших учасників адміністративного процесу.
132. Дослідження особливостей судового розгляду адміністративних справ.
133. Сучасні дослідження особливостей підготовчого провадження та судового розгляду адміністративних справ.
134. Науковий аналіз підстав та видів перегляду рішень адміністративних судів.
135. Апеляційне та касаційне провадження в системі адміністративно-процесуальних стадій.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих ад'юнктом (аспірантом) за семестр та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамен).

Підсумкові бали навчальної дисципліни = Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем) + Кількість балів за підсумковим контролем

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку набутих ад'юнктами, аспірантами знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни, рівня їх підготовленості до заняття, виконання ними конкретних завдань, що окреслені для належного вивчення конкретної теми. Форми проведення поточного контролю – усне опитування ад'юнктів (аспірантів), вирішення квізів та кейсів, перевірка виконаних робіт у зошиті для семінарських занять тощо.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до

журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності ад'юнктів, аспірантів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (лекційні, семінарські); самостійна робота (виконання домашніх завдань, аналіз першоджерел, підготовка доповідей, наукових робіт, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах, виконання інших індивідуальних завдань,); контрольні роботи (виконання квізів тощо). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Ад'юнкт, аспірант, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти таку оцінку.

Загальна кількість балів (оцінка), отриманих ад'юнктами, аспірантами за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна} \\ \text{кількість балів} \\ \text{(перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних} \\ \text{занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за} \\ \text{семестр} \end{array} \right) / 2 * 10$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів,

отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\begin{array}{l} \text{Підсумкові бали} \\ \text{навчальної} \\ \text{дисципліни} \end{array} = \begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Кількість балів за} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем} \end{array}$$

Ад'юнкти, аспіранти, які під час складання підсумкового контролю (екзамену) отримали незадовільну оцінку, складають його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівники.

Критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (робота на семінарських заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до ад'юнктів (аспірантів) стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80 – 84			

75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не несуть істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні та навчальні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Адміністративне право України. Загальна частина у схемах: навч. посіб. / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків: ХНУВС, 2019. 236 с.
2. Адміністративне право: навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй та ін. Вид. 6-те, допов. та перероб. з опорою на законодавство станом на 1 квіт. 2021 р. Харків: Право, 2021. 196 с.
3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2021. 656 с.

4. Адміністративне право України (загальна частина): навч. посіб. / Остапенко О.І., Ковалів М.В., Єсімов С.С. та ін. Вид. 2-е, доп. Львів: СПОЛОМ, 2021. 616 с.

5. Адміністративна відповідальність та провадження в справах про адміністративні правопорушення: навч. посіб. / О.В. Кузьменко, М.В. Плугатир, І.Д. Пастух та ін. Київ: Центр учб. літ., 2016. 387с.

6. Адміністративне право: підручник / Ю.П.Битяк (кер. авт. кол.), І.М. Балакарева, І.В. Бойко та ін.; за заг. ред.Ю.П. Битяка. Харків: Право, 2020. 392 с.

Додаткова

7. Курс адміністративного права України: підручник / за ред. О. В. Кузьменко. 3-тє вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 904с.

8. Бородін І.Л. Адміністративне право України: підручник; Нац. авіац. ун-т. Київ: Правоваєдність: Алерта, 2019. 548 с.

9. Адміністративний процес: навч. посіб. / Салманова О. Ю., Комзюк А. Т., Гусаров С. М. та ін.; за заг. ред. О. Ю. Салманової, А. Т. Комзюка. Харків: ХНУВС, 2022. 412 с.

10. Вітвіцький, С.С.Адміністративне право та процес: навч. посіб. / С.С. Вітвіцький, Т.В. Хайлова, О.М. Пересада; Донец. держ. ун-т внутр. справ. Одеса: ВД "Гельветика", 2022. 400 с.

11. Мельник Р.С. Адміністративне право України (у схемах та коментарях): навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер: Буква Закону, 2018. 343 с.

12. Актуальні проблеми адміністративно-правового регулювання діяльності Національної поліції України: монографія / Гусаров С.М., Салманова О.Ю., Комзюк А. Т., Музичук О. М., Казанчук І. Д. / Міністерство внутрішніх справ України. Харківський національний університет внутрішніх справ. Харків: Факт, 2022. 452 с.

13. Гусаров С.М. Сучасні законодавчі ініціативи удосконалення нормативно-правового забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні. / *Moderní aspekty vědy: XIV. Díl mezinárodního lektivního monografie. Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o.. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. 2021. Str. 269-277.*

14. Легеза Є. О. Теорія публічних послуг: адміністративно-правова складова: монографія. Херсон:Видавничий дім «Гельветика», 2016. 452 с.

15. Маркіян Сидор. Адміністративно-правові аспекти взаємодії місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування: монографія; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів: Ліга Прес, 2016. 191 с.

16. Питання адміністративного права. Кн. 2. Відп. за вип. Н. Б. Писаренко. Харків: ООО «Оберіг», 2018. 182 с.

17. Бородін І., Шапенко Л. Еволюція адміністративного права України. *European political and law discourse*. 2016. № 3 (2). С. 121-125.

18. Адміністративне право України (Загальна частина): навч. посібник / за заг. ред. О.А. Задихайла. Х.: Право, 2016. 298 с.

19. Адміністративне право України: підручник / В. В. Середя, О. Л. Хитра, Ю. С. Назар, Д. І. Йосифович, Я. М. Когут та ін. ; за заг. ред. Ю. С. Назара. Львів: ЛьвДУВС, 2021. 680 с.
20. Джафарова М.В. Ступінь наукової розробленості проблеми визначення адміністративного процесуального права в Україні. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2018. Випуск 6. Т.1. С. 170-175.
21. Дудник Р.М. Галузева диференціація українського права: поняття, рівні і тенденції розвитку: автореф. дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.01 - «Теорія та історія держави і права; історія політичних та правових учень». Одеса: Національний університет «Одеська юридична академія», 2016. 20 с.
22. Джафарова М.В. Тенденції розвитку адміністративного процесуального законодавства України. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Випуск 3. Том 1. С.190-193.
23. Федоренко Т.В. Новації в судовій реформі України. *Порівняльно-аналітичне право*. 2017. № 5. С. 128-131.
24. Тімченко С.В. Моделі інституту адміністративної юстиції в загальноєвропейських системах права. *Актуальні проблеми юриспруденції*. 2017. № 2. С. 155-157.
25. Муза О.В. Теоретичні проблеми адміністративних процесуальних правовідносин в Україні: автореф. дис. ...докт. юрид. наук: спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Київ: ДНДІ МВС України, 2016. 38 с.
26. Писаренко Н. Б. До питання про особливості формування вітчизняної концепції адміністративного процесу. Питання адміністративного права. Кн. 1. Відп. за вип. Н. Б. Писаренко. Х.: Право, 2017. 282 с.
27. Джафарова М.В. Суб'єкт владних повноважень: теоретичні та прикладні проблеми визначення. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Випуск 1. Том 2. С.30-34.
28. Наука адміністрації й адміністративного права. Загальна частина (за викладами професора Юрія Панейка) / укладачі: В. М. Бевзенко, І. Б. Коліушко, О. Р. Радишевська, І. С. Гриценко, П. Б. Стецюк. К. : Дакор, 2016. 464 с.
29. Кунєв Ю.Д., Дувінг В.О. Публічно-адміністративна діяльність – об'єкт адміністративно-правової науки. *Правова позиція*. № 4 (25), 2019. С. 43–50.
30. Курило В., Городецька І. Місце та роль адміністративних правовідносин у механізмі адміністративно-правового регулювання у галузі охорони, використання і відтворення тваринного світу в Україні. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія «Юридичні науки». 2017. № 4. С. 30-35.
31. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / за наук. ред. А. О. Сліванова, М. І. Іншина. Київ: Парлам. Вид-во, 2017. 512 с.

32. Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / ред. кол. К. О. Ващенко, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук, В. А. Дерщ. Київ: ФОП Москаленко О.М., 2017. 796 с.

33. Артеменко І.А. Органи публічної адміністрації як суб'єкти адміністративно-процесуального права: монографія. Харків: Діса Плюс, 2016. 414 с.

34. Адміністративно-правова реформа в Україні: навчальний посібник / за заг. ред. С. В. Петкова. Київ: КНТ, 2022. 180 с.

35. Жук Ю. Надання адміністративних послуг населенню: зарубіжний досвід. Ефективність державного управління. 2016. Вип. 1/2. С. 59-68.

36. Адміністративна процедура: навч. посібник. За заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2019. 206 с.

37. Науково-практичний коментар до проекту Закону України «Про адміністративну процедуру» / Авт. колектив (Андрійко О.Ф., Бевзенко В.М. та ін.), за заг. ред. Тимошука В.П. К.: ФОП Мишалов Д.В., 2019. 460 с.

38. Савранчук Л. Л. Сутність та місце адміністративної процедури в системі адміністративного права як центрального інституту галузі права. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2021. Випуск 6 (41). С. 77-81.

39. Криворучко І.В. Класифікація принципів адміністративної процедури та її застосування наукою державного управління. *Наук. вісн. Акад. муніцип. упр.* 2016. Вип. 1. С. 64-74.

40. Бойко І.В., Зима О.Т., Соловійова О.М. Адміністративна процедура: конспект лекцій / за заг. ред. І.В. Бойко. Харків: Право, 2017. 132 с.

41. Особливе адміністративне право: підручник / за ред. Бернда Візера, Ярослава Лазура, Тетяни Карабін, Олександра Білаша. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 464 с.

42. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство в Україні: посіб. для підгот. до зовн. незалеж. оцінювання; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. Харків: Право, 2020. 238 с.

43. Тріпак Ю.Р., Краковська А. Є. Адміністративна відповідальність неповнолітніх. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2019. Т. 1. №. 11. С. 23-28.

44. Белікова М.І., Крамінська Д.М., Животова В.О. Адміністративна відповідальність неповнолітніх: теоретико-правові основи та особливості. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 7. С. 243–246.

45. Ткаля О. В. Особливості заходів адміністративного впливу, що застосовуються до неповнолітніх. *Новітні кримінально-правові дослідження*. 2016. № 5. С. 87-90.

Нормативно-правові акти:

46. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. (в ред. від 11.07.2023). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>

47. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 №3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. №38. Ст. 385. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
48. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 13. ст. 222. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
49. Про запобігання корупції: закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Голос України* від 25.10.2014. № 206. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
50. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. №4. Ст.43. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/>
51. Про адміністративні послуги: Закон України 06.09.2012 № 5203-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. стр. 1705. ст. 409. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>
52. Про інформацію: Закон України: від 02.10.1992. № 2657-XII. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
53. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
54. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17 лютого 2022 року. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-IX#Text>.
55. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 10.12.2015. №889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. №28. Ст. 250. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
56. Про місцеві державні адміністрації: Закон України: від 9 квіт. 1999 р. №586-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 20-21. Ст. 3190 (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
57. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997. №280/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. ст. 170 (в ред. від 11.07.2023). URL: www.zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80
58. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017. №2155-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 45. ст. 400. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19/print>
59. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 03.02.2015. № 141-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015., № 13. ст. 87. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/141-19>
60. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня. 2016 р. №1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. №31, ст. 545. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
61. Про виконання рішень та застосування практики Європейського

суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006. № 3477-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15>

62. Про гарантії держави щодо виконання судових рішень: Закон України від 05.06.2012. №49. Ст.1919. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/4901-17>

63. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-X (в ред. від 07.05.2022). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

64. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005. № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. №35–36, 37. Ст. 446. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

65. Про внесення змін до Положення про державну реєстрацію нормативно-правових актів міністерств, інших органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2021 № 258. *Офіційний вісник України* від 09.04.2021. № 27 стор.168. стаття 1464. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/258-2021-%D0%BF#Text>

66. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні :Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*.(в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

67. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 01.04.2014. №333-р. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України «Законодавство України»*.(в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>

68. Про звернення громадян: закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. (в ред. від 11.07.2023). URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.

69. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-%D0%BF#Text>.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

70. Офіційний сайт Верховної Ради України: <https://portal.rada.gov.ua/>

71. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України: <https://www.kmu.gov.ua/>

72. Офіційний сайт Судова влада України: <https://court.gov.ua/>

73. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора України: <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>

74. Офіційний сайт МВС України: www.mvs.gov.ua.

75. Офіційний сайт
<http://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/>

Верховного

Суду: